

“Beloon meer gezondheid en minder gezondheidszorg”

“Ons hele zorgsysteem is ingericht op belonen van verrichtingen. We willen echter juist dat we zo min mogelijk zorg hoeven te verlenen omdat mensen gezond blijven. Als we niet een andere zorgkoers inzetten, dan gaat de zorg niet aan de vraag kunnen voldoen en blijven we zitten met steeds meer knullige pakketbepalingen”, signaleert strategieadviseur en directeur van Adstrat, Jurriaan Pröpper. Hij vindt dat we op allerlei gebieden moeten hervormen om de gevolgen van de vergrijzing van Nederland op te vangen.

De vraag is: wat kunnen we doen om mensen zo gezond mogelijk te houden tegen zo laag mogelijke kosten? “Een antwoord op die vraag is nodig, want de trends bekijken, zou de zorgvraag over een aantal jaren veel meer worden dan we kunnen leveren en betalen”, zegt Pröpper. Het lijkt hem volstrekt onrealistisch te denken dat de maatschappij dit zonder slag of stoot accepteert. “Nu werken al veel mensen en organisaties aan oplossingen om dat te voorkomen. Bovendien, we hebben straks simpelweg de menskracht niet om dan de benodigde zorg te leveren. Als de zorg voor iedereen toegankelijk moet blijven, moeten we nu aan de slag. We hebben nog zo'n tien jaar om het systeem te hervormen voordat de motor vastloopt en het inkomen bepaalt of je uit je netto-inkomen kunt bijkopen wat er uit belastingen en premies op bruto-inkomen niet meer wordt geleverd. Dat moeten we met zijn allen hoe dan ook willen voorkomen.”

Pröpper memoreert aan een presentatie van de WHO waarin te zien is, wat er gebeurt als mensen meer geld moeten betalen voor zorg: ze nemen minder zorg af. Dat lijkt een prima idee om de oplopende zorgkosten te beteugelen. “De WHO laat echter ook de keerzijde zien, namelijk dat mensen ook zorg die ze wel nodig hebben, niet meer afnemen. Daardoor kunnen ze op een gegeven moment niet meer werken. Geen werk betekent geen inkomen en dus nog minder zorg, enzovoort; letterlijk en figuurlijk armoede. Dat is dus niet dé oplossing.”

Andere optie is volgens de strategieadviseur om mensen zorg te ontnemen. “Gewoon steeds minder collectief bekostigen. Dat komt op hetzelfde neer: meer zelf betalen. Men zou ook nog kunnen denken: we nationaliseren de zorg in de verwachting dat men de zorgverleners door strakke aansturing zo gek krijgt om de hele zorgvraag voor minder geld op te vangen. U begrijpt, dat gaat allemaal niet werken. Er is maar één oplossing en dat is ervoor zorgen dat mensen langer en meer gezond blijven en deze gezondheid belonen. De enige mensen die daar voor kunnen zorgen, zijn de zorgverleners. Wij moeten niet op hun stoel gaan zitten. Dat geldt voor beleidsmakers, verzekeraars en patiënten. Zij kunnen allemaal de gevolgen voor het eindresultaat niet overzien: de gezondheid. Zorgverleners hebben samen en alleen samen deze kennis.”

Het huidige systeem van verrichtingen leidt er volgens Pröpper toe dat het volume, het aantal zorg(be)handelingen, toeneemt. “Er is nu geen rem op de zorgvraag. Zowel de patiënt als de arts wil nu meer. We moeten echter beslissingen nemen die de zorg overbodig maakt, uitstelt, integreert, delegeert, optimaliseert: meer gezondheid voor de euro. Ons zorgsysteem staat hier haaks op. Zorgverleners worden betaald voor wat ze nú doen, niet voor wat ze straks voorkomen en besparen.” Hij wijst op het verleden waarin is geprobeerd iets aan het toenemende volume te doen. “Dat werkte heel goed gezien de wachtlijsten die er ontstonden. Om de wachtlijsten weer kwijt te raken is het systeem van verrichtingen ingevoerd en dat werkt dus ook niet. Gelukkig is er nog een derde weg: belonen op niveau van het totale budget. Het grote punt daarbij is het onderlinge

The logo for 'nieuwezorg' is displayed in white lowercase letters on a blue rectangular background. The 'o' in 'zorg' has a small circle above it, resembling a hat or a specific character.

vertrouwen tussen zorgverleners. Zijn ze bereid om met elkaar samen te werken? Nu de minister de financiële duimschroeven aandraait, moeten ze wel. Ze moeten immers voor steeds minder geld, meer doen. Dat kunnen ze niet lang meer volhouden en daarmee is de weg vrij voor mijn oplossing: beloon meer gezondheid en minder gezondheidszorg.”